

Datum: 16.09.2020

Evidenční číslo: 29141/20-SFPI
Číslo jednací: 313/20/ŘF-SFPI

Vyřizuje: Martina Spaská
Telefon: 221 771 612
E-mail: spaska.martina@sfpi.cz

HLÍDAČ STÁTU z.ú.
Na Florenci 1270/31
110 00 PRAHA

Stanovisko Státního fondu podpory investic k údajům zveřejněným na portálu Hlídač státu (ke dni 16. 9. 2020)

Vážený pane Bláho,

na portálu Hlídač státu je v rámci informací o úřadech vedena rovněž informace o Státním fondu rozvoje bydlení (dále jen „Fond“), a to na adrese <https://www.hlidacstatu.cz/Subjekt/70856788>. Ačkoliv je tato informace vedena a přiřazena ke Státnímu fondu rozvoje bydlení, který byl v rámci zákona č. 113/2020 Sb. přejmenován a transformován na Státní fond podpory investic, je stále původní název Fondu veřejně znám a je zde tedy jednoznačná propojenost a provazba na Fond.

V rámci této zveřejněné informace jsou uvedeny zavádějící a zcela nepřesné údaje. Portál zde uvádí, že Fond „skrývá ceny u varujícího počtu 104 smluv ze 179 smluv“ a že „Většinu peněz dostali 2 dodavatelé z 65“. Tyto tvrzené skutečnosti uvádíme na pravou míru v níže uvedených bodech:

1. Na základě detailu jednotlivých zjištění, viz <https://www.hlidacstatu.cz/Detail/8890851?qs=+hint.vztahSoukromymSubjektem%3A%3E0+AND+icoPlatce%3A70856788+AND+datuUzavreni%3A%5B2019-01-01+TO+2020-01-01%7D>, jsme došli k závěru, že dané informace o smlouvách uzavřených Fondem jste čerpali z registru smluv (nesprávně Vámi označován jako „Rejstřík smluv“). Je potřeba si uvědomit, že v registru smluv se na základě podmínek stanovených v § 2 a násl. zákona č. 340/2015 Sb., o registru smluv, uveřejňuje soukromoprávní smlouva, jakož i smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci. Hromadné shromáždění údajů z registru smluv proto nemá vypovídací hodnotu, kterou mu přikládáte, neboť dochází ke smíšení dodavatelských a úvěrových nebo dotačních smluv. Pokud uvádíte, že „Většinu peněz dostali 2 dodavatelé z 65“, není to pravda, neboť se v tomto případě nejedná o dodavatelské smlouvy, ale o smlouvy, které nepodléhají režimu zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“). Smluvní strany, se kterými jsou smlouvy uzavírány, vůbec nejsou ve vztahu k Fondu v postavení dodavatele, neboť jsou to příjemci prostředků (úvěrů nebo dotací). Jedná se o velmi podstatný rozdíl. Podle § 2 odst. 1 ZZVZ se „Zadáním veřejné zakázky se pro účely tohoto zákona rozumí uzavření úplatné smlouvy mezi zadavatelem a dodavatelem, z níž vyplývá povinnost dodavatele poskytnout dodávky, služby nebo stavební práce.“ V případě poskytování dotací nebo úvěrů podle zákona č. 113/2020 Sb., o Státním fondu podpory investic, však nedochází k žádné protislužbě ze strany příjemce (zcela logicky). Příjemce dotace nebo úvěru Fondu nic „nedodává“, těžko ho tedy považovat za dodavatele. Což je vidět na příkladu Vámi uváděných smluv se společností T-Mobile, kde je Fond veden jako dodavatel jen proto, že je zveřejňujícím subjektem v registru smluv druhá strana (T-Mobile), a Fond je jako strana, se kterou byla smlouva uzavřena. Je potřeba si uvědomit, že záleží na vůli smluvních stran, která z nich smlouvu uveřejní. Podle toho nelze dělat statistiku toho, kdo je zadavatelem / dodavatelem, nebo např. úvěrovaným/úvěrujícím, to je zcela nesmyslné a o ničem nevypovídající. Ani Vámi uváděná koncentrace celkové hodnoty předmětu těchto smluv zaměřená na dvě smluvní strany není zdaleka přesná, neboť v registru smluv se rozhodně nezveřejňují všechny smlouvy o poskytnutí

podpory Fondem. Jedná se například, o smlouvy s fyzickými osobami jednajícími mimo rámec své podnikatelské činnosti (což je velká většina smluv uzavíraných Fondem), smlouvy uzavřené s obcemi, které nevykonávají rozšířenou působnost, příspěvkovými organizacemi takovými obcemi zřízenými nebo právníky osobami, v nichž mají takové obce samy nebo s jinými takovými obcemi většinovou účast, atd. Nelze proto ani konstatovat, že by se poskytování prostředků Fondu koncentrovalo v rámci hodnoty poskytnutých prostředků na malou skupinu subjektů. Tato Vámi uvedená informace je proto zcela zavádějící a nepřesná.

Stejně tak je z výše uvedených důvodů nepřesná a zavádějící informace ohledně koncentrace dodavatelských smluv v rámci jednoho odvětví. Jak jsme uvedli výše, nejedná se zde v případě úvěrových a dotačních smluv o dodavatelské vztahy. Fond však na základě pravidel pro uveřejnění smluv v registru smluv musí v tomto registru zveřejňovat tyto smlouvy o poskytnutí podpory, které tvoří jeho hlavní činnost, je proto logické, že jsou tyto smlouvy objemově a co se jejich počtu týká rozsáhlejší než smlouvy v rámci zadávání veřejných zakázek. Jelikož však tyto prostředky Fond poskytuje na základě zákona a příslušných nařízení vlády, je tato informace, kterou uveřejňujete hrubě zkrácena a je zavádějící.

2. Ani informace Vámi zveřejněná k hodnotě (ceně) smluv není zdaleka přesná a nemá vypovídací hodnotu. Ve vysvětlení tohoto parametru uvádíte, že: *„Cenu je možné skrýt pouze z důvodu bankovního a obchodního tajemství a tato výjimka je velmi často zneužívána pro utajení hodnoty smlouvy“*. Toto tvrzení se však nezakládá na pravdě. § 3 odst. 1 zákona o registru smluv sice uvádí, že: *„Prostřednictvím registru smluv se neuveřejňují informace, které nelze poskytnout při postupu podle předpisů upravujících svobodný přístup k informacím.“* To ale neznamená, že by tato výjimka byla uzavřeným výčtem. V Metodickém návodu k aplikaci zákona o registru smluv MV ČR se uvádí, že se v metadatech registru smluv vyplňuje *„cena, a pokud ji smlouva neobsahuje, hodnota předmětu smlouvy, lze-li ji určit; nelze-li určit ani hodnotu předmětu smlouvy, pak se toto pole nevyplní a stává se tedy de facto nepovinným“*. Je potřeba si uvědomit, že v registru smluv se vyplňuje cena, nebo hodnota předmětu smlouvy. Úvěr ani dotace však nejsou cenou, která by byla hrazena za nějaké protiplnění. Je tedy potřeba určit hodnotu předmětu smlouvy, což je v našem případě úvěrová nebo dotační částka, která je v součtu poskytnutá (vyčerpaná) příjemcem. Ta je však v úvěrové a dotační smlouvě v době jejího uzavření uvedená pouze rámcově (limitně). Výše čerpání dotace nebo úvěru je totiž závislá na způsobilých výdajích prokázaných fakturami příjemce, a tyto se mohou v průběhu času a trvání smlouvy v závislosti na vícepracích nebo méněpracích lišit, resp. nemusí být tato částka vůbec čerpána, a tedy nelze hodnotu smlouvy přesně určit. Platí tedy, že ve většině případů nelze tuto hodnotu v době před nabytím účinnosti v registru smluv relevantně vyplnit. Z tohoto důvodu je Fondem (na základě metodického návodu MV ČR) toto pole ponecháno bez vyplnění konkrétní částky. Shodná je situace i v případě smluv, kterými se bezplatně převádí majetek, neboť zde plní Fond své povinnosti z hlediska zákona o hospodaření s majetkem státu (z.č. 219/2000 Sb. – přednostní nabízení majetku ostatním útvarům státní správy, rozhodnutí o nepotřebnosti a navazující bezúplatný převod), nebo také v případě dodatků nebo jiných změn smluv, které nemají vliv na cenu nebo hodnotu předmětu smlouvy (nebo tento vliv nelze v době před nabytím účinnosti dodatku určit (viz výše). Zde nelze jinak, než hodnotu neuvádět. V některých případech by za toto jednání měl Fond být spíše oceněn bonusem za transparentnost podle Vámi stanovených podmínek, neboť zveřejnil smlouvy, jejichž hodnota nedosáhla 50 tis. Kč. Vy naopak Fond káráte za neuvedení hodnoty, což je vzhledem k výše uvedenému skutečně na pováženou. Ve Vámi zveřejňované informaci tak rozhodně uvádíte veřejnost v omyl a poškozujete dobré jméno Fondu nepravdivou informací, a to - v návaznosti - i v případě, kde uvádíte, které smlouvy jsou uveřejněny se zásadním nedostatkem.
3. Vzhledem k tomu, co je uvedeno v bodě 1, nemá ani informace týkající se podílu smluv, jejichž hodnota se blíží zákonnému limitu pro veřejnou zakázku zadávaném v režimu plně podle ZZVZ vypovídací hodnotu, neboť na smlouvy o poskytnutí podpory se žádný limit uvedený v ZZVZ nevztahuje. Touto informací jasně navádíte nezaujatou a nezasevčenou veřejnost k tomu, že se Fond

pokouší obcházet ZZVZ účelovým stanovením předpokládaných hodnot veřejných zakázek, což není pravda.

4. Výše uvedené k bodu 3 platí i zde. Jeví se nám skutečně nelogické, aby zde byly zmíněny v kategorii smluv uzavřených s firmami, jejichž majitelé či ony samy sponzorovali politické strany, smlouvy, kterými byly poskytnuty prostředky SVJ nebo např. obci. Takto poskytnutá podpora není zneužitelná, neboť Fond vždy kontroluje způsob použití prostředků a povoluje čerpání výhradně na základě předložených faktur příjemce. Je nám jasné, že tato informace má mířit na zprostředkování výhody, případně zjištění nějaké provázanosti s politickými stranami v problematice zadávání veřejných zakázek. K tomu zde (viz bod 1) však nedochází a způsob poskytování prostředků má jasně daná pravidla s nutností dodržovat nejen je, ale také zajišťovat dodržování principu rovnosti mezi příjemci (žadatelé o podporu). V případě takto jasně stanovených pravidel zde není ani střet zájmu, který by zabraňoval tomu, aby smlouva o poskytnutí podpory byla uzavřena s firmami, jejichž majitelé či ony samy sponzorovali politické strany smlouvy. Tento postup by nebyl v souladu s obecnou zásadou rovnosti a ani s jednotlivými nařízeními vlády, kterými se Fond musí při poskytování podpory na základě § 9 zákona o Fondu řídit a ve kterých se uvádí, že Fond podporu poskytne, pokud jsou podmínky příslušného nařízení splněny. Jakýkoliv jiný postup Fondu by proto byl protiprávní.
5. Vámi uveřejněné informace obsahují rovněž další zásadní nedostatky, které mohou poškodit dobré jméno Fondu. Zcela zavádějící je informace ohledně počtu insolvenčních řízení, v nichž se vyskytuje Fond jako insolvenční věřitel (uvádíte jednu insolvenční). Aktivní insolvenční řízení, ve kterých Fond vystupuje jako insolvenční věřitel, se počítají na základě údajů ze softwaru Konkurzy-Insolvence (KI report) na stovky (momentálně máme v systému evidovaných 750 insolvenčních řízení. Je to z toho důvodu, že máte špatně nastaveno na Vašich stránkách vyhledávání v insolvenčním rejstříku (přes záložku „hlídač insolvencí“), kde se vyhledává za užití slov „icoveritel:70856788“. Je potřeba zmínit, že ani vyplnění názvu „Státní fond rozvoje bydlení“ (501 případů) nebo „Státní fond podpory investic“ (871 případů) nebo IČO (3 případy), nemá toto vyhledávání správnou vypovídací hodnotu (v případě názvu dojde k vyhledání rovněž insolvencí, kde Fond jako věřitel nevystupuje). Tyto nepřesné a zavádějící informace mohou veřejnost vést k tomu, že Fond nedostatečně vymáhá právní nároky vzniklé z pohledávek v rámci hospodaření s majetkem státu, a tím ocerňují a poškozují dobré jméno Fondu.

Závěr

- I. Oceňujeme Vaši práci, kdy informujete veřejnost o stavu transparentnosti a korupčních rizik při hospodaření úřadů. Musíte si však uvědomit, že tyto informace mají svou sílu a v případě jejich nepřesnosti také potenciál dané úřady poškodit.
- II. Žádáme Vás tedy touto cestou o opravu Vámi zveřejněných informací a domáháme se ochrany dobré pověsti právnické osoby podle ust. § 135 zákona č. 89/2012 Sb. (občanský zákoník).
- III. **Vzhledem k výše uvedenému Vás tímto vyzýváme k nápravě protiprávního stavu v podobě bezodkladného (nejpozději do 17. 9. 2020, 14:00 hod.) zamezení přístupu veřejnosti k takto uveřejněným údajům o Fondu; jelikož se zavádějící charakter a nesoulad se skutečností týká téměř všech informací uveřejněných o Fondu, požadujeme znepřístupnění celého profilu Fondu na adrese <https://www.hlidacstatu.cz/Subjekt/70856788>. Dále požadujeme opravu nově zveřejněného záznamu (profilu Fondu) na portálu Hlídač státu v rozsahu a to v podobě, která bude korespondovat se skutečnostmi, které jsme specifikovali v bodech 1 až 5 výše, a to nejpozději do 23. 9.2020, 16:00 hod. Nebude-li zjednaná náprava podle tohoto odstavce, bude se Fond domáhat ochrany své pověsti podle § 135 OZ soudní cestou. Současně požadujeme nejpozději do 23. 9.2020, 16:00 hod. Uveřejnění**

omluvy, která bude přístupná stejným způsobem, jako samotný profil Fondu na Vašich stránkách a bude jednoznačně viditelná v poli Index korupčního rizika K-Index.

V Praze dne

Ing. Hana Pejpalová
ředitelka Státního fondu podpory investic